

verantia injuria, vel iniustitia, qui dedit libere justam causam negandi remissionem. Ut autem res se habet in humanis, ita etiam se habet in Divinis: certè etiam DEUS non tenetur injuriam gratis homini remittere. Ratio ulterior est; quia, qui utitur iure suo, non est causa peccati; sed peccatum respectu ipsum est tantum effectus per accidens.

252. Ob. 5. Si DEUS desideraret peccatum habitare totum, non autem odit negationem remissionis gratia: inò hanc sèpè vult: ergo hac non constituit peccatum. Confirm. Hac negatio est decretum DEI, quod realiter est DEUS, seu summum bonum: atque summum bonum non constituit peccatum, quod est summum malum: ergo, Resp. dist. 1. p. antec. DEUS odit totum peccatum habituale denominative sumptum: conc. quidditative sumptum, neg. 1. p. antec. & conc. 2. neg. conseq. Non omnia, quæ constituent malum, aut odio habitum, quidditative sumptum, etiam sunt mala, vel odio habita, de qua re vide num. 27. Ad confirm. om. ma. dist. mi. summum bonum non constituit malum denominative sumptum: conc. mi. quidditative sumptum, neg. mi. & conseq.

Dices. DEUS non odit tantum peccatum præteritum, sed etiam moralē ejus perseverantiam: ergo nulla responsio, prob. ant. si DEUS solum peccatum odierit, deberet adhuc odire Davidem, & S. Perrum; quia semper verum est, eorum peccata fuisse, & præterisse: atqui eos non odit: ergo, Resp. dist. ant. DEUS etiam odit moralē perseverantiam peccati formalem, neg. ant. radicalē in hac providentia, conc. ant. & neg. conseq. In hac providentia, licet peccati habitualis perseverantia non sit formaliter in privatione gratia, ut dictum n. 238, tamen illam trahit post se, tanquam effectum, qui in radice homini est liber, & imputabilis; si enim homo ageret penitentiam, vel adiubiter media ad delendum peccatum, posset ex meritis Christi peccati perseverantiam auferre: adeoque DEUS hunc neglectum mediiorum, tanquam radicalē perseverantiam peccati, merito odit: quamvis non oderit ipsum decretum suum non remittendi, nec condonandi gratis peccatum. Si autem ponatur alia providentia, in qua moralis perseverantia staret in sola negatione remissio: quia DEUS homines non elevarit, nec Christus venisset ad conditū satisfaciendum. tunc neg. antec. ad prob. neg. maj. Peccatum illorum Sanctorum DEUS semper odio habebit; at non semper odio habebit Sanctos propter peccatum; quia, ut DEUS aliquem propter peccatum odio habeat, requirit tanquam conditio, ut adit negatio remissionis peccati, quam tamen DEUS odio non habet. Sic, ut ignis urat, debet adfici applicatio, quia tamen ipsa non urat. Potest fors etiam responderi, ipsum quoque peccatum præteritum esse constitutivum moralis perseverantiae, ut videatur innu sequenti objectione: & tunc DEUS etiam ipsam moralē perseverantiam, saltem inadæquatē sumptum, poterit odire.

Ob. 6. Peccatum habituale est macula intrinseca animæ: sed juxta nos nihil esset intrinsecum: ergo ma. prob. Scriptura dicunt, animam à peccato mundari, lavari &c. sed ista in sensu proprio, in quo debent accipi Scriptura, significant, maculam esse animæ physice intrinsecam: ergo. Confirm. 1. Ex eo, quod charitas dicatur diffusa in cordibus nostris, colligetur, eam intrinsecam esse: ergo etiam ex eo, quod peccatum habituale dicatur macula, per charitatem eluenda, colligi debet, ipsum esse intrinsecum. Confirm. 2. Gratia, quæ expellit peccatum, est forma intrinseca: ergo etiam peccatum, quod expellit, debet esse intrinsecum. Resp. dist. ma. Peccatum habituale est macula intrinseca physice, neg. ma. est intrinseca moraliter, conc. ma. & dist. mi. juxta nos nihil esset intrinsecum physice, conc. mi. intrinsecum moraliter, neg. mi. & conf. Scilicet hac macula habet se, sicut macula ex administratione vilis officii, de qua num. 234, vel sicut privatio gratia, quæ, cùm etiam nihil sit, tantum moraliter intrinseca est, ad prob. neg. mi. Scriptura sat propriè accipituntur, saltem quantum possunt in hoc casu, attenens rationibus pro nostra concilione, si sumuntur in sensu morali. Addit, quod lavatio peccati, etiam per gratiam facta, non sit physica, sed tantum moralis. Ad 1. confirm. dist. ant. colligetur, etiam intrinsecam, ex hoc folio, quod dicatur diffusa in cordibus nostris, neg. ant. colligetur, esse intrinsecam, ex hoc, & simul etiam aliunde, scilicet ex autoritate Conciliorum, & Patrum, atque Doctorum, qui cum textum ita explicant, conc. antec. & neg. conf. Ad 2. confirm. neg. conseq. & retorq. argumentum. Gratia est positivè intrinseca:

ergo etiam peccatum debet esse positivè intrinsecum. Si velis vim facere in termino expellere, Resp. gratiam non expellere physice peccatum, sed tantum moraliter. Tandem hæc omnia adversarii possunt objici; quia etiam privat, cùm nihil sit, strictè loquendo, physice intrinsecum non est.

254. Ob. 7. DEUS odit peccatum habituale totum, non autem odit negationem remissionis gratia: inò hanc sèpè vult: ergo hac non constituit peccatum. Confirm. Hac negatio est decretum DEI, quod realiter est DEUS, seu summum bonum: atque summum bonum non constituit peccatum, quod est summum malum: ergo, Resp. dist. 1. p. antec. DEUS odit totum peccatum habituale denominative sumptum: conc. quidditative sumptum, neg. 1. p. antec. & conc. 2. neg. conseq. Non omnia, quæ constituent malum, aut odio habitum, quidditative sumptum, etiam sunt mala, vel odio habita, de qua re vide num. 27. Ad confirm. om. ma. dist. mi. summum bonum non constituit malum denominative sumptum: conc. mi. quidditative sumptum, neg. mi. & conseq.

Dices. DEUS non odit tantum peccatum præteritum, sed etiam moralē ejus perseverantiam: ergo nulla responsio, prob. ant. si DEUS solum peccatum odierit, deberet adhuc odire Davidem, & S. Perrum; quia semper verum est, eorum peccata fuisse, & præterisse: atqui eos non odit: ergo, Resp. dist. ant. DEUS etiam odit moralē perseverantiam peccati formalem, neg. ant. radicalē in hac providentia, conc. ant. & neg. conseq.

perseverantia. Resp. 1. om. totum; nil enim inde contra nos infertur; nam, si etiam duratio moralis peccati est adæquata distincta à peccato actuali (hoc enim dicitur durare, seu moraliter perseverare) non obesse nos tristitia conclusioni; neque enim inde inferretur, quod enim negotio peccati, actualiter existens, item negotio satisfactionis &c. deberent esse distinctæ à moralē ejus perseverantia. Dixi om. ant. quia, licet consequentia non obesse nos conclusioni, tamen absolute non videtur vera; nam, etiam dare ut negotio satisfactionis, & compensationis, si peccatum non præcesset, non dare ut moralis peccati perseverantia, adeoque hujus quidditativer sumptus pars est quoque ipsum peccatum.

Unde resp. 2. retorq. in primis arg. Existencia physica est adæquate identificata cum re existente: ergo etiam existens moralis, dein neg. conseq. Disparitas petendat est ex eo, quod distinctio durationis physica à re durante probatur rationibus, quæ non probant distinctionem, saltem adæquatam, rei moraliter durantis ab ipsa duratione, seu existentia, aut perseverantia moralis; cùm præsentim ista denominatio moraliter durantis non sit tota positiva. Ad confirm. dist. ant. neg. conseq. Duratio physica præsupponit, vel pro priori temporis, vel pro priori naturæ, negationem destructionis: cùmque ipsa sit modus, qui se solo adæquate physici denominat, subiectum durans, illa negatio est tantum conditio: ut perseverantia moralis peccati, cùm non sit physica duratio, non præsupponit negationem remissio-nis, sed ex ea constituitur, ut dictum n. 249.

255. Ob. 9. Non potest explicari, quale objectum habeat juxta nos decretum DEI, voluntis condonare, vel remittere peccatum: hoc est absurdum: ergo, prob. ma. DEUS non vult peccatum non præterisse; hoc enim est impossibile: non vult satisfactionem condignam; sic enim non remitteret, vel condonaret: non vult gratiam; quia in alia providentia, si homo non esset elevatus ad statum supernaturalem, gratia ei non infunderebatur: inò etiam in aliquo statu elevationis possibili, diverso ab eo, in quo nunc conditum sumus, posset peccatum condonari sine infusione gratie: non vult condonationem; sic enim vellit decretum DEI seipsum: ergo.

Resp. neg. ma. & dico, hoc decretum habere varia objecta. 1. Habet pro objecto peccatum præteritum, non volendo, illud non præterisse, sed volendo, illud non ulterius moraliter perseverare: 2. Habet pro objecto ipsum peccatum, cui bene vult, dum vult ei remittere peccatum: 3. In hac providentia habet etiam pro objecto gratiam, quam vult homini infondere. 4. Habet pro objecto inadæquato seipsum, quatenus hoc decretum vult, per seipsum peccatum condonare: nec est illum, vel minimum absurdum, admittere, quod aliquis actus habeat seipsum pro objecto pariali. Sic omnis lex, dum vult per se ipsum obligare, habet seipsum pro objecto inadæquato. Sic Logicus est notum, hanc cognitionem: Omnis cognitio est actus vitalis: habere seipsum pro objecto inadæquato.

256. Ob. 10. Actus charitatis tantum radicaliter, gratia autem formaliter justificat: ergo etiam peccatum præteritum tantum radicaliter, & qualitas deformis formaliter maculat. Confirm. Sicut dantur qualitates, redentes corpus pulchrum, & alia reddentes illud deforme, ita etiam

ARTICULUS IV.

Solvuntur reliqua Objectiones.

256. Ob. 10. contra dicta n. 237. Situa habitualis est qualitas foeda, & morbi. Confir. 1. Peccatum originale, quod est habitualis, transfunditur ex Tridentino sij. 3. can. 2. in posteris, mundatur, seu elutus per baptismum; item cuique proprium inest; sed hæc nec conveniunt privationi gratia, nec peccato Adami præterito moraliter perseveranti: ergo debet admitti qualitas maculans, in qua sit hoc peccatum: ergo etiam alia peccata habitualia sunt in talia qualitate; quia est per ratio. Confirm. 2. Scriptura vocat peccatum simpliciter maculam; ergo intelligenda est de macula physice tali.

Resp. loquendo de iustitia naturali, antecedens posset negari; quia illa posset stare in actu charitatis moraliter perseverante: at vero iustitia habitualis supernaturalis est qualitas, quod vel maximè colligitur ex Conciliis, & Scripturis, & communī sensu Doctorum, qui Scripturas, & Concilia ita interpretantur. Ratio etiam est; quia iustitia habitualis supernaturalis est participatio Divinae naturæ, pignus hereditatis aeternæ, radix operationum, & habituum infusorum supernaturalium, quæ non possunt convenire actui charitatis, moraliter tantum perseveranti. At iustitia habitualis non est juxta communem Doctorum, Scripturas, & Concilia interpretantium, qualitas positiva; nam opinio adstringit, hanc qualitatem est via unius, aut aeterni. *Dein iniustitia est quidem in genere mortaliter valde foeda, non tamen est radix malorum habituum infusorum: nec est propriè participatio naturæ diabolica, nec pignus exclusionis ab hereditate aeterna &c.

257. Ad 1. confirm. Trident. non logitur de transfusione physica, & proprie dicta; alia peccatum originale deberet esse liquor: nec loquitur de strictè dicta locione; quia non est corpus: sed Concilium tantum vult, quod peccatum originale moraliter transfundatur, (id est, propagetur) atque etiam moraliter laveretur. Quomodo autem cuique peccatum originale proprium sit, dicemus inferius, agendo ex proposito de peccato originali. In forma conc. ma. neg. mi. & conseq. Ad 2. confirm. neg. conseq. Scriptura intelligenda est juxta communem interpretationem Patrum, atque Doctorum, qui eam non interpretantur de macula physice tali: suffici ergo, si dicatur esse turpitudine moraliter talis. Nec opponas sensum fidelium, censentium, animam foedari intrinsecè; nam hoc totum admittimus in sensu morali; non vero in physico, pro quo sensus communis fidelium non stat.

258. Ob. 11. Actus charitatis tantum radicaliter, gratia autem formaliter justificat: ergo etiam peccatum præteritum tantum radicaliter, & qualitas deformis formaliter maculat. Confirm. Sicut dantur qualitates, redentes corpus pulchrum, & alia reddentes illud deforme, ita etiam

debent dari qualitates quadam, reddentes animam pulchram, quadam reddentes eam deformem: ergo. Resp. conc. vel om. antec. neg. conseq. suppono enim, actum charitatis non esse formam sanctificantem talen, qualis sanctificatio datur in hac providentia; si enim talis esset, ancedens negandum esset. At verò peccatum est sufficiens forma, moraliter inquinans hominem. Ad confirm. Dantur etiam tales qualitates in anima, tñ sunt habitus virtutum, & vitiiorum, & species vera, & erronea, vel etiam qualitas deformans demones, & animas damatorum; sed ex hoc non sequitur, debere hoc semper fieri. Dein corpus aliquando maculatur physice positivè, aliisque negativè, seu privative: cur non etiam negativè, vel tantum moraliter, possit maculari anima? In forma, om. antec. neg. cons. nam non sequitur: ergo peccatum debet esse qualitas deformans sufficit, si talis qualitas sit habitus vitiiosus; quamvis nec hoc absoluè necessarium esse ex hac paritate probetur; non enim debet admitti in omnibus partibus inter corpus & animam, nisi aliunde probetur.

259. Ob. 14. Contra dicta n. 238. Posset dici, peccatum habituale stare in privatione gratiae, non nude sumpta, sed ut orta ex diversis titulis: ergo ratio nostra teria est nulla. Resp. Et si teria ratio non esset efficax, tamen essent adhuc alia valida. Dein neg. conseq. Illi tituli deberent esse pars peccatorum novorum, non tantum connorata, ut probatum *estdem numero* 238. ergo jam non in sola privatione staret peccatum, sed etiam in illis titulis, qui reverè aliud non essent, quam peccata præcedentia, & præterita: quod solum ea ratione teria probare intendimus.

Dices. Saltem peccatum habituale non statuit in negatione condonations. Resp. s'eg. illatum; quia, vel DEUS potest infundere gratiam, quin remittat peccatum, vel id non potest. Si primum, requireret ad remissionem peccati præter gratiam adhuc decretum condonans, & in hujus negatione perseverabit peccatum: si secundum, ipsa infinitus gratiae juxta quosdam est positiva aliqua formalis remissio peccati (de qua re tamen vide infra n. 264.) & consequenter in negatione hujus, & cuiuscunq; alterius remissionis, stabilitate moraliter perseverantia peccati. In negatione autem condignæ satisfactionis etiam eadē perseverantia peccati disjunctivè debet stare; nam si satisfactio, sive per possibile, sive per impossibile ponatur, sive à pura creatura, sive à DEO homine, & quidem talis, quæ non aliunde debita esset DEO (qua de re agi solet in tract. de incarnatione) DEUS, utpote iustissimus, debet cedere suo iure.

260. Ob. 13. Iustitia habituale adæquata est gratia: ergo iustitia habituale adæquata est privato gratia prob. conseq. per id constituit homo iustus, per cuius oppositum constituitur iustus; nam denominations opposita etiam ab oppositis formis defundente sunt: sed per gratiam homo constituitur iustus: ergo per ejus oppositum, nempe per privationem gratiae, constituitur iustus: ergo. Resp. conc. antec. loquendo de iustitia supernaturali, neg. conseq. nam iustus, & iustus, prout sic sumuntur, non sunt denominations contradictoriae (alias

cum ex contradictoriis unum semper debet dari, in statu pure naturæ omnes essent iusti;) sed sunt denominations contrariae, sicut e.g. verum, & falsum.

Sicut ergo falsitas non est negatio veritatis, seu negatio actus veri: sed est positiva disformitas actus cum objecto: ita iustitia, prout sic sumuntur, non est negatio, vel privatio gratiae, sed est actus peccati præteritus moraliter perseverans. ad prob. dist. ma. per id constituitur homo iustus, per cuius oppositum constituitur contradicte jutus, om. ma. per cuius oppositum constituitur contrariè iustus. neg. ma. & conc. min. (si sermo sit de hac providentia) neg. conseq. Gratia non tribuit homini prædicatum *iustus*, quod sit contradictorium prædicato *iustus*, prout istud hic accipitur, & significat hominem non tantum carentem gratiæ (qualis fuisset in statu pure naturæ, eti non peccâsse) sed insuper reum culpa: adeoque hæc prædicta sunt contraria, non contradictoria.

261. Ob. 14. Gratiæ est habituale conversio ad DEUM & ergo peccatum est habituale aversus à DEO: sed habitus aversio à DEO est privatio gratiae: ergo. Resp. dist. min. subsumptam. Omnis habitus aversio à DEO est privatio gratiae, neg. min. aliqua. conc. min. & neg. conseq. Habitualis aversio potest variè sumi, & primum quidem pro averseione virtualiter, & interpretatiæ tali, sive pro conditione, quæ posita manet homo aversus, & ex ea, tanquam signo, colligitur, hominem esse aversum: & sic in hac providentia se habet privatio gratiae. Secundum potest sumi pro actuali averseione præterita, & moraliter adhuc perseverante: & sic non est privatio gratiae, sed aliquid aliud, scilicet id, in quo diximus stare peccatum habituale. Sic etiam gratia non est habitus conversio in hoc sensu, quod sit moralis perseverantia conversionis actualis præterita, sed tantum; quia est habitus, quod posito, homo est conversus ad DEUM, seu ejus amicus: consequenter est virtualiter tantum, & interpretatiæ conversio; nam hæc frigore loquendo significat actum hominis ad DEUM se convertentis.

262. Ob. 15. Gratiæ est forma expellens peccatum: sed id, quod gratia expellit, est privatio gratiae: ergo hæc est peccatum. Resp. dist. min. id quod gratia expellit, est tantum privatio gratiae, neg. min. est etiam aliquid aliud, conc. min. & neg. conseq. Rechè adverit Gormaz de gratia sanctificante. n. 48. & seq. formas se expellentes non debet esse contradictoriae, sed tantum contrariae. Sic calor, tanquam forma expellens frigus, non est contradicitorum frigoris; alias nec per absolutam potentiam DEI possent simul esse calor, & frigus; & quando non darent calor, deberet dari frigus, quod est falsum; cum ante mundum creatum nec fuerit calor, nec frigus. Calor ergo, dum ponitur in subjecto, formaliter expellit tum negationem caloris, & hoc metaphysice necessariò, tum ipsum frigus, & hoc physice necessariò, non quatenus producit aliquid a se distinctum, cum frigore incomposito; sed quatenus ponitur ipse incompositus naturaliter cum frigore: quod juxta hunc auctorem significat, formaliter, seu tanquam formam contrariam, expellere. Idem tradit Oviedo

In quo sicut peccatum habituale.

in 1. 2. trad. 8. de justificatione controv. 4. punct. 2. n. 30.

Quia tamen hæc incompossibilitas est tantum physice, potest DEUS dispensare in ea, & utramque hanc qualitatem simul in eodem subiecto conservare: adeoque, ut expellatur frigus, requiri adhuc decretum DEI, volentis le accommodare exigentis caloris, vel certè negatio decreti, volentis dispensare in ea incompossibilitate, aut utramque qualitatem simul conservare, illud tamen decretum, vel hæc negatio, non impedit, quo minus calor formaliter expellat frigus; quia calor semper est forma frigori contraria, & naturaliter exigit dictum DEI decretum, vel dictam negationem.

physice necessaria ad permanentiam peccati habitualis, consequenter nec eam constitutat.

QUÆSTIO II.

De Peccato Originali.

ARTICULUS I.

Quid sit Peccatum Originalis & an ab hominibus contrabatur.

265. Dico 1. Peccatum originale est præterita transgressio mandati Divini, prohibentis comestio-

nem fructus ex arbore scientis boni, & mali, quæ transgressio ab Adamo quidem physice, a posteriori autem, naturali modo ex eius femme natis, (quorum voluntas voluntati Adami erat divinitus alligata) moraliter facta est, & in negatione condignæ satisfactionis, vel gratiæ remissionis, moraliter perseverat. Ita Oviedo in 1. 2. trad. 6. controv. 9. punct. 9. n. 67. Rhodes diph. 4. de peccat. q. 1. sec. 2. §. 3. (cum prius §. 2. dixisset, peccatum originale non est formaliter privationem gratiae: quod idem dicit Oviedo cit. controv. punct. 8. n. 62. Lugo de incarnat. disp. 7. sec. 3. n. 26. & alii plures, maximè ab Oviedo citati. Probatur hæc definitio, seu falso descrip. per partes. Gen. 2. v. 17. habetur præceptum non comedendi de illo fructu: & Gen. 3. v. 6. habetur ejus transgressio, physice facta, & consequenter ante plura annorum milia jam præterita.

266. Quod autem ea transgressio etiam moraliter facta sit à posteris Adami, habetur ad Rom. 5. v. 12. Sicut per unum hominem peccatum in hunc mundum intravit, & per peccatum mors, & ita in omnes homines mors pertransiit, in quo omnes peccaverunt: ergo omnes peccatum commiserunt in Adamo: non physice: ergo moraliter.

267. Accedunt Concilia plura, maxime contra Pelagianum celebrata: & novissimum Tridentinum s. 5. de cœrto de peccato originali, causœz. tibi definitur, peccatum hoc esse origine unum; propagatione, & non imitatione, transformatum in omnes, & inesse cuicunque proprium (ubi tamen excipiendus est Christus, & immaculissima ejus mater, de qua ibidem Tridentinum sub finem decreti ait, se nolle eam hoc decreto includere: & nos paulo post eam immunem fuisse offendimus) Taceo SS. PP. atque Doctores, qui cum universali Ecclesia idem sentiunt.

268. Ex quibus habetur, non tantum peccatum redundare in posteris, sed hos etiam peccati casæ, & hoc peccatum cuicunque proprium infeste. Non autem inest physice; tum, quia, ut ipse peccatum habituale, suo subiecto moraliter tantum inest; tum, quia à posteris physice commissum non est; quia nemo ex posteris Adami de arbore illa physice comedit. Quod autem hoc peccatum perseveret in negatione condignæ satisfactionis, vel condonations, probatum isdem omnibus rationibus, quibus quæstione antecedenti probatum est a. n. 234, peccatum habituale in iis moraliter perseverare; quia quoad hoc convenienter peccatum habituale, & originales; quamvis, ut ait Oviedo in 1. 2. tr. 6. controv. 9. punct.

punct. p. n. 70. differant habituale communiter dictum, & originale, quod illud dicatur inesse subiecto statim, ac actio commissa est, seu mox in instanti actionem peccaminosam sequenti: originale autem tunc primum dicatur inesse, quando parvulus producitur.

269. Itaque essentia peccati originalis consistit in complexo, ex praeterito Adamo-peccato, ex alligatione voluntatum posterorum, per quam fit moraliter peccatum posterorum, & ex negatione condigna satisfactionis, aut gratuita remissionis: in qua perseverat. Naturalis autem ab Adamo descendens non videtur constitui hoc peccatum, sed ad illud praesupponit; nam praesupponitur ad alligationem voluntatis; proper hunc enim de scenium alligati sunt posteri voluntati Adami: & sane, si aliqui non fuerint descendentes ab Adamo, & tamen alligati ejus voluntati, videntur contracturi fuisse peccatum originale. In hoc tamen descendens stat, seu fundatur debitum remotum peccandi, ut pluribus explicabimus inferius, agendo de immaculata Conceptione B. Virginis.

270. Insper. ut hoc peccatum dicatur aequaliter contractum, seu anima per illud maculata, requirit etiam existentia descendenter ab Adamo; nam parvuli post annum nascituri, eti jam in Adamo peccasse dici possunt (quia per hoc tantum intelligunt Doctores, quod eorum voluntates voluntati Adami alligatae fuerint, adeoque moraliter cum Adamo preceptum transgressi sunt, seu, quod actio Adami fuerit moraliter actio eorum, & ipsi debitum proximum maculae contrahenda habeant) nondum tamen posse duci, actualiter peccatum contraxisse, vel jam maculati esse.

271. Refut explicandum, quomodo hoc peccatum Adami sit factum moraliter nostrum, seu posterorum; hoc autem factum est hac ratione. Volumates posterorum divinitus alligatae sunt voluntati Adami, in ordine ad observationem predicti mandati, quod alligatio sicut quodam decreto DEI, constituit Adamum caput morale posterorum, ita ut, quod ipse faceret, censerentur etiam moraliter, & imputabiliter ad culpam, vel meritum, secifice posteri. Hoc decretum sicut formale, aut virtuale pactum cum Adamo, de transfundenda justitia originali in posterios, si ipse preceptum servaret: vel econtra de contrahenda a posteris culpa, si Adamus inobediens foret.

272. Dixa, pactum virtuale: ut enim recte Tannerus tom. 2. disp. 4. q. 7. dub. 1. n. 17. ex Scofo ait, non fuit necesse, ut DEUS expectaret acceptationem Adami; sed sufficit, quod DEUS id vellet nec dubitatur, id Adamo latissimotus. Nec aliud videtur sentire Ulloa de incarnat. disp. 1. c. 9. n. 166. quando ait, pactum hoc non fuisse contractum, seu colloquium inter DEUM, & Adamum; non enim viderit hic auctor velle contradicere communio Doctorum, inquit & SS. Patrum, qui hoc pactum inter DEUM, & Adamum adstrinxerunt.

273. Sic S. Aug. l. 16. de civit. DEI c. 27. ponderans illa verba Genes. 17. v. 14. Masculus, cuius prepupili caro circumcisca non fuerit, debilitur anima illa de populo suo; quis pactum meum tritum fecit. S. Doctor legit: quia testamentum meum dissipavit (testamentum autem est idem,

ac pactum) & ait, pavulum ipsum non potuisse illud pactum, seu testamentum dissipare, & hinc inferit, id intelligendum de prevaricatione communii generis humani, i. sui origine: ac addit: Testamentum autem primum, quod factum est ad hominem primum, profecto illud est: quia ait ederitis, morte moriemini: ergo iuxta S. Doctorem, testamentum, seu pactum initum est a DEO cum Adamo.

274. Similiter S. Hieron. in illud Offe 6. v. 7. Ipsa autem, sicut Adam, transgressi sunt patrum: ibi prevaricari sunt in me: ait: ipsi autem imitati sunt Adam, ut, quod ille in paradiso fecerat, pavulum meum, legemque presertim, isti in terra facerent: & ibi, hoc est, in paradiso, omnes prevaricati sunt in me, in similitudinem prevaricationis Adam. Ecce, etiam iuxta S. Hieronymum, pactum cum Adamo initum est, quod ipse, & posteri quoque in paradiso (quatenus scilicet iam tunc voluntates eorum Adamo alligatae erant) prævaricati sunt.

275. Hoc pactum, & allagatio nostrarum voluntatum, fundatur in Genes. 2. v. 17, ubi Adamo dicitur: In quinque enim die comedetis ex eo, morte morieris: que verba Ecclesia semper intellexi de morte corporis, & animæ, Adami, & posterorum: ergo voluntas posterorum fuit alligata voluntati protoparentis; alias, quare morieruntur secundum animam posteri? Hinc etiam ait Apostolus cit. c. 5, ad Rom. v. 19. Per inobedientiam unius hominis peccatores constituti sunt multi, & Offe 6. v. 7. Ipsa autem sicut Adam transgressi sunt patrum: que verba de pacto cum Adamo exponunt, ut modo dictum, S. Hieron. & alii Patres. Adde, quod in Scripturis sapientissime mentio fiat de pactis a DEO cum homine. initis, ut Genes. 9. v. 9. cum Noe, & posterioris eius: Genes. 17. v. 4. cum Abraham, & sapientissime cum populo Israëlico: adeoque nullo modo sit inconveniens dicere, tale pactum, etiam formale, initum cum Adamo.

276. Probatur hoc pactum, & allagatio voluntatum nostrarum etiam ratione. Ut Adam peccatum transferret in posteros, non erat fatus, eum esse caput physicum, seu physicus primum parentem; alias etiam ejus opera bona, & penitentia, debuissent in filios transferre: inquit etiam opera proximorum parentum deberent transferre in filios: ergo debuit Adam esse caput morale, & tale constitui a DEO (qui solus habet potestatem absolutam in omnium voluntates) & quidem debuit ita constitui, ut, quidquid ageret ipse, posteris justè imputaretur, quasi factum ab ipsis; alias non videtur posse explicari, quomodo posteri possint dici in Adamo peccasse, & eis justè imputari ad culpam, & penam, factum Adami: haec autem constitutio capitis moralis aliter fieri non potuit, nisi per predictam alligationem voluntatum nostrarum, ut expedient paretur.

277. Evidem Ulloa de incarnat. disp. 1. c. 9. n. 164. tres afferunt disparates, inter peccatum Adami, & aliorum parentum; ex quibus vult monstrare, quod quidem peccatum Adami transferret in ejus posteros, non vero peccatum aliorum parentum transferret in eorum filios. Sed nulla videtur sufficiens, inquit nec omnes simul, nisi insuper dicatur, quod voluntates posterorum fuc-

tuierint alligatae Adamo, non vero voluntates fi-

beret defacto aliiquid physicum produci in anima geniti infantis, quod est omnino superfluum: cum sine omni ente phisico possit peccatum originale explicari. Neque secundum dici potest; nam entium supernaturales productorum principialis author est DEUS, qui tamen non potest esse author peccati. Confirmatur. Si Adam non peccasset, non physice per semen transmisso suillet iustitia originis; hoc enim proflus gratiae fingeretur: ergo neque nunc ea ratione transfunditur iustitia.

278. Ait Ulloa. loco modo citato 1. peccatum Adami fuisse omnium primum, 2. fuisse patrum, à parente rotius generis, & 3. fuisse ex maiore malitia; quia absque passione, & mentis cœcitate, patrum. Secundum, & tertium tantum probat, quod peccatum aliorum non toti generi humano, nec ad tam magnam culpam fuisset imputabile: non vero probat, quod peccatum aliorum parentum non fuisset imputabile, descendenter ab ipsis, salem ad minorem culpam, primum autem dat disparitatem, per se tantum materialem; potuisset enim DEUS absolutè facere, ut non contraheremus primum peccatum, sed secundum Adami: sicut non contrahemus peccatum Eva, quia adhuc ante Adam peccavit.

279. Collige secundus, longe magis veritate recederet errores hereticorum. Mathias Flaccus Illyricus ex Centuriatoribus Magdeburgensis 4. de essentia imaginis DEI, & diabolus apud Bellarm. tom. 4. controv. 2. l. 5. c. 2. ait. peccatum originale esse substantiam, hoc est, substantiam diaboli imaginem, in quam anima rationalis per peccatum originale sit transformata: sicut nempe transformatur homo, iuxta multos philosophos, quando, recedente anima, succedit forma cadavrica. Sed contra est: vel debet dici, quod DEUS hujus substantie non sit author; cum tamen omnes Patres dicant, non dari substantiam, cuius author DEUS non sit: vel debet dici, quod DEUS sit author peccati, quod est summum blasphemum. Deinde anima rationalis est immortalis, & indivisibilis ex ego neque partialiter potest corrupti, ut ei succedit etiam tantum pars alterius substantie. Ade, quod juxta hunc hereticum Christus non assumptus animam, qualem nos (quod est contra Concilia, & Patres) non enim Christus assumpsit peccatum originale. Item Adamus post peccatum aquilivisit aliam imaginem, vel animam, nec fuisse prior homo.

Lutherus, & Calvinus cum affectis docent, concupiscentiam esse peccatum originale (vide Bellarm. tom. 4. contr. 2. l. 5. c. 5.) Sed contra 1. Concupiscentia non est peccatum; nam S. Jacobus c. 1. v. 15. sua epistola distinguat clare peccatum, & concupiscentiam; ait enim: Concupiscentia, cum conceperit, part peccatum. Ruris ad Rom. 8. v. 1. Nihil ergo nunc damnationis est in his, qui sunt in Christo Iesu: hoc est, in baptizatis: atque in his est concupiscentia: ergo hoc non est peccatum; cum enim peccatum sit damnable, etiam concupiscentia est damnable, adeoque aliiquid damnationis est in baptizatis. Nec dicant, manere in baptizatis peccatum, sed sine reatu damnationis; nam, quidquid sit de absoluta potentia DEI, salem in hac providentia reatus damnationis, & peccatum non separantur. Accedunt infiniti textus SS. Patrum, ex quibus solum Augustinum refero l. 6. contra Julianum, c. 16. Tu autem, qui putas, quod, si malum est concupiscentia, careret ea, qui baptizatus, multum erras; omni enim peccato caret, non omni malo. Plura suppedebuntur Theologici Polemici. Videri etiam potest Bellarm. tom. 4. contr. 2. l. 5. c. 7. & seqq.

280. Quare explosa dum dudum jam est quorundam sententia, volentium, peccatum Adami, virtute instrumentalis virilis feminis, transfundit in descendentes; nam vel ita virtus effet naturalis, vel supernaturalis: non potest dici primum; alias etiam in statu pura natura propagatum fuisset peccatum: insuper deberet qualitas, vel virtus materialis, naturaliter agere in voluntatem, & animam spiritualem, quod fieri nequit: ulterius de-

sunt Anabaptistæ. Post aliquod tempus Pelagius fatus est, mortem quidem, sed non peccatum ab Adamo deduci: quam falsitatem amplexus est Zwinglius, & Joannes Faber. Tandem admissi Pelagi, Adamum peccando posteris nocuisse: at hoc postea discipulis explicavit in hoc leni, scilicet Adamum nocuisse exemplo malo, quod postea imitetur.

Probatur veritas Catholica primò illo textu Pauli ad Rom. 5. v. 12. *Per unum hominem peccatum in hunc mundum intravit, & per peccatum mors, & ita in omnes homines mors pertransiit: in quo omnes peccaverunt.* Nec dicas 1. cum Zwinglio l. de baptismo, intrâsse peccatum in mundum per Adamum; quia Adam peccatum fuit primum. Contra enim est. Adam peccatum non fuit primum in mundo; prius enim fuit peccatum Luciferi, atque etiam Eva. Dein dicitur peccatum intrasse, ut mors: non autem mors Adami fuit prima; cum saltus Abel prius occisus sit. Nec dicas 2. per peccatum intelligenti, non peccatum strictè, sed tropic effectus peccati, ærumnas, concupiscentiam &c. Apostolus enim distinguens peccatum ab effectu primario, seu à morte: ergo intelligitur peccatum re ipsa, & non effectus; alias, si per peccatum intelligeretur etiam mors, verba, *in quo omnes peccaverunt*, significantur, *in quo omnes puniuntur*: quod, quam tortum sit, nemo non videt.

Nec dicas, 3. peccatum intrasse imitatione Adami; nam contra. Hac ratione peccaverint homines; quia imitati essent Adamum: aqui imitari alium significat, actionem exercere ad ejus imitationem: hoc autem parvuli ante ultimam rationis non potuerunt facere: ergo hi non peccaverint, adeoque non omnes. 2. Ethnici originaliter peccant, quamvis nihil scient de Adamo: quomodo ergo ad ejus imitationem peccabunt? 3. Non peccant posteri comeditione ex arbore scientes; sed peccatis e.g. luxuria, homicidiis &c, quæ tantum habent generalissimam quandam similitudinem cum peccato Adami, quæ non sufficit, ut dicantur homines peccasse imitatione Adami: sic non dicunt blasphemus peccare ad imitationem luxuriosi. Multo minùs ea generalissima similitudo peccatorum posteriorum cum peccato Adami sufficit, ut illi dicantur, ab isto traxisse originale; nam ad hoc neque sufficit similitudo etiam, aut imitatio propinquior; alias, cum peccemus etiam ad similitudinem majorum nostrorum, ab his etiam trahere possunt peccata. Nec dicas 4. illud: *in quo*, non intelligendum, *in quo Adamo*, sed *in quo peccato*; falsitas enim hujus replicae patet ex græco textu, in quo *ἀκάρια* (quod significat peccatum) est feminini generis, adeoque non ad ipsum spectat articulus masculinus. Dein textum hunc nobiscum de Adamo explicat antiquissimum Concilium Millevitanum c. 2, jam ab Innocentio I. approbatum.

284. Probatur eadem Catholica veritas ex pluribus alijs S. Scripturæ locis. Sic Job. 14. v. 4. *Quis potest facere mundum de immundo conceptus semine?* vel, ut habet versio septuaginta interpretatum. *Nemo mundus à forde, nec infans, cuius est unius duci vita super terram.* ps. 50. v. 7. *Ecco in iniquitatibus conceptus sum,* & in pec-

catis concepit me mater mea. Ad Rom. 3. v. 24. *Omnis peccaverunt, & agent gloria DEI.* Ad Ephe. 2. v. 3. *Eramus natura filii ire.* Eadem veritatem definierunt plura Concilia: Millevitanum, canon. 2, & Carthaginense in Africa. Toletanum VI. in Hispania. Araucananum II. in Gallia. Moguntinum in Germania. Florentinum in Italia: & ultimum Tridentinum sif. 5. in decreto de peccato originali. Accedit antiquissimus ab usque Apostolo I. baptizantibus infantes, si periculum mortis instaret, cujus rationem dat Siricetus Papa (qui jam sedid anno Christi 385. epif. 1. ad Hieronimium Tarragonensem. n. 2. apud Binium. tom. 1. Concil. fol. 130. ne sine baptismo exentes de hoc facculo, regnum perdant, & vitam). Accedunt innumerâ Pârum testimonia, quæ, & alia vide apud controversias maxime Bellarm. tom. 4. contr. 2. de amissione gratie, & statu peccati, preferunt l. 4. c. 5. & c. 14.

ARTICULUS II.

Solvuntur Objectiones.

286. Ob. 1. contra 1. conclus. Si quis de facto nascetur independenter ab Adamo, non eo ipso nascetur sanctus: ergo, etiam si descendat ab Adamo, non nascitur iniustus: ergo descendens ab Adamo nihil facit ad peccatum originale. Confir. Adami peccatum fuit unum, & originale ex Tridentino est multiplex: ergo sunt distincta. Refut. Supposito, quod DEUS vellet hominem illum reliqueret in statu puræ naturæ, aut ex nullo pacto, vel decreto, ei gratiæ conferre, ut posset in alia providentia, conc. antec. & neg. conseq. In hac providentia nullus purus hominatur, nisi dependenter ab Adamo, quamvis DEUS utique posset independenter ab Adamo hominem vel creare, vel alteri producere: at tunc debetur determinare, an in statu puræ naturæ, an in statu gratiæ vellet ipsum producere: item an vellet eum alterius voluntati alligare, an non: supposito autem pacto cum Adamo, in hac providentia nascitur viâ ordinariâ homo iniustus. Nec est paritas 2b alio statu ad hunc diversum: sicut nulla est argumentatio: si miru non haberet nigredinem, non eo ipso esset albus; posset enim esse ruber: ergo, si habet nigredinem, non eo ipso est niger, sive non albus. Ad confir. dist. 1. p. ant. est unum, physicæ factum ab Adamo, conc. antec. est unum, ut moraliter factum à pluribus posterioris. neg. antec. & conseq. vide num. 265.

287. Ob. 2. Per iustitiam Christi non redditum formaliter iusti: ergo neque per injustitiam Adami redditum formaliter iusti: ergo peccatum nostrum distinguuntur à peccato Adami. ant. est clarum ex Tridentino sif. 6. c. 7. cons. prob. S. Paulus ad Rom. 5. facit comparationem inter Christum, & Adamum, ac ait, quod, sicut per hunc mortui sumus, ita per illum sumus vivificati: ergo, quod suo modo facit in nobis iustitia Christi, idem modo suo facit iustitiam Adami. Refut. neg. conf. ad prob. iterum. neg. conseq. Comparatio S. Pauli non est omnimoda, sed tantum quoad aliqua, nempe, quod, sicut

sicut unius inobedientia fuit ratio, cur multi redditi sint peccatores, ita unius obedientia fit ratio, cur multi sint redditus iusti: non verò, quod modi isti, reddendi iustos, & iugos, in omnibus convenient.

Ubi addendum, voluntates nostras non sunt ita aligatas voluntati Christi, sicut fuerunt aligatas voluntati Adami: & hinc per opera Christi non meremur nec voluit ipse sua merita hominibus applicari, nisi adulteri, se disponenitibus, & bona physice facientibus: parvulus vero non nisi recipientibus Sacraenta. Si queras, an in alia providentia, in qua voluntates nostræ essent aligatas Christo, ut in hac providentia fuerint aligatas Adamo, mereremur per actiones meritorias Christi. Relp. quod ita. Si petas, an illud meritum effert infinitum. Rep. Realiter in se est infinitum; quia omne meritum Christi est infinitum: ut verò formaliter, quatenus consideraret ut actio moraliter nostra, sub hoc inquam, respectu non effert infinitum; quia meritum finitum, vel infinitum, defundit ex dignitate eliciens meritum, quæ in nobis est finita. Sic etiam de meritum Adami respectu ipsius fuit maior, quam respectu nostri.

288. Ob. 3. Non potest res publica pro libertu suorum subditorum voluntates invicem alligare: ergo neque DEUS voluntates hominum. Confirm. Non potest defacto DEUS aligare voluntatem Petri jam existentem, & ratione uterius, voluntati Pauli, ita, ut quando hic peccat, etiam alter peccet, & damnatur: ergo nec potui aligare voluntates nostras Adamo, antec. probatur. in eo casu posset Petrus per actionem charitatis physicæ à se feliciter mereri cœlum, & per peccatum Pauli mereri infernum, quod est absurdum. Rep. dist. antec. non potest hoc res publica quoad actiones morales, hoc est, imputabilis ad meritum, vel demeritum. conc. antec. quoad actiones politicas, subdit. si talis aligatio non fit conveniens, nec per se, praescindendo ab eventu, opribilis. conc. antec. fecus. neg. antec. & conseq.

Quæ consequentia aliunde etiam nulla est; cum unique DEUS habeat longè majus dominium in creaturæ, quam magistratus in suis subditos; magistratus enim DEUS non concepit potestatem, nisi necessariam ad gubernationem subditorum, in bonum ipsum, ad quam non requirit potestas aligandi voluntates in ordine ad quascunque actiones. Ad confirm.

om. antec. ob ipsam rationem additam, que nullo modo militat in nostro casu: posset autem forte DEUS illud ipsum inconveniens impediare, & saltem in eo casu, in quo aligatio voluntatis, unius jam existentis, & ratione uterius, ad voluntatem alterius, effet ita conveniens, ut fuit in casu Adami, & posteriorum, posset illorum voluntates colligare: sicut res publica aligat voluntatem pupilli voluntati tutoris, adeò, ut ille civiliter agat, lucretur, vel perdat etiam dormiens, prout eius nomine agit tutor.

289. Dices. Hæc ipsa aligatio non fuit nobis opribilis; facta est enim dependenter à scientia media de futura transgressione Adami: ergo non potuit fieri. Confirm. Hæc aligatio fuit causa peccati: & DEUS causa alligationis:

ergo DEUS fuit causa causa, adeoque etiam causa causati, scilicet peccati. Hoc argumentum manifestè probat nimittim; probat enim, nihil esse per se optabile, quo nos male usuros DEUS prævidit, adeoque nec fuisse universaliter optabilem redemptionem generis humani; quia etiam hæc multis credit in maiorem perniciem, juxta illud Simeonis Luc. 2. v. 34. *Potitus est hic in ruinam, & in resurrectionem multorum.* Unde reprobis DEUS nullum beneficium ficeret, quando confort donum, in se etiam optimum, quo ipsi sunt abuturi.

Quare, ut res dicatur opribilis, vel non opribilis, debet ea considerari, praescindendo ab eventu, & eventum consequente scientia media. Hic tamen addendum, quod DEUS, quando aliquod donum alicui homini confort, quo videt cum male usursum, non ideo illud confortat; quia ipsum male usursum prævidet: sed si paratus ad idem dandum, si prævideret, eum bene usursum. In forma. neg. antec. quia ramen alligatio fuit opribilis praescindendo ab eventu. Ad confirm. neg. conseq. Hæc aligatio non determinata post se traxit peccatum, sed tantum constituit actum primum indifferentem, sicut gladius non trahit post se homicidium, sed eit indifferens. vide num. 82.

290. Ob. 4. Melius diceretur, peccatum originale stare in privatione gratiae, vel iustitiae originale, per Adam peccatum inducta: ergo, prob. antec. Tridentinum sif. 5. can. 3. docet, peccatum hoc cuique parvulo proprium inesse: atqui nihil inest proprium parvulus, nisi hac privatio: ergo. Confirm. 1. Gratia formaliter expellit omne peccatum originale: ergo hoc stat in negatione, & privatione gratiae. Confirm. 2. S. Antelius l. de conceptione virginis c. 26. sic habet: *Hoc peccatum, quod originale dico, aliud intelligere nequeo in spiss infantibus, nisi ipsi, quam supra posui, faciat per inobedientiam.* Ad. i. iustitia debite nuditatem, per quam omnes filii sunt in, ergo stat in privatione. Confirm. 3. S. Thomas 1. 2. q. 82. a. 3. in corp. ait: *Privatio originalis iustitiae, per quam voluntas subdebetur DEO,* est formaliter in peccato originale. & post pauca: *Peccatum originale materialiter quidem est concupiscentia: ergo peccatum originale, præcipue stat in privatione gratiae.*

Antequam respondemus, opus est paucis explicare, quid sit iustitia originalis: est autem hæc, non sola gratia sanctificans; nam hæc datur etiam in statu naturæ latice, in qua non datur iustitia originalis: & quamvis gratiam hanc etiam habuerint protoparentes, ut est certum apud omnes Catholicos, tamen non habuerint in hac sola iustitiam originalem. Stat ergo hæc etiam in tali appetitus sensibili, & omnium aliarum potentiarum subjectione ad voluntatem, ut sine hujus imperio, vel rationali motu, nullus pravus motus infungere possit. Hæc subjectione juxta quosdam est habitus dicto modo potentias voluntati subordinans, & actiones voluntatem præventionem impediens: iuxta Valquez autem, & Oviedo in 1. 2. tr. 6. contr. 9. p. 2. 7. confitit in externa DEI protectione singulari, impidente omnes similes motus. Hanc subjectionem non habemus defacto, etiam post recuperationem gratiae. Vult ergo obiectio, macu-

Iam originalis peccati considerare in privatione
tum gratia, tum hujus subjectionis potentia-
rum ad voluntatem.

291. Resp. jam. neg. antec. nam, ut dixi-
mus num. 228. peccatum habituale in genera-
re non stat in negatione gratiae: ergo neque in ea
stat hoc peccatum habituale in specie, seu origi-
nale; quia revera etiam est aliquid peccatum
habitual, sive peccatum ab Adamo physicè, à
poteris autem moraliter factum, & nunc habi-
tualiter perseverans, & in modo verosimiliter potui-
set peccatum originale etiam in statu pura
natura, in quo tamen non fuisset data privatio
gratiae. Negant quidem hoc aliqui adversarii;
sed gratis. Alii fingunt, tunc dandam privatio-
nem alicuius perfectionis naturalis: sed & hoc
gratia afferuntur. Accedit ratio ab Oviedo in 1. 2.
tr. 6. controv. 9. punc. 8. num. 62. adducta. Ideo
privatio gratiae in posteris est; culpa; quia illi
debebunt habere gratiam: atque non debe-
runt eam habere à se, vel ipsi eam ponere, sed
tantum debeat ponere aliquid aliud, quo pos-
tis, DEUS dein conferret gratiam: ergo ob-
ligatio poterorum non erat immediata ad gra-
tiam; sed immediata ad aliquid aliud ponendum:
ergo ratio peccati stat immediata in transgre-
sione hujus obligationis, seu non positione rei
præcepta, vel positione rei prohibita: qua trans-
gressio intelligitur iam ante privationem gratiae,
& ita postea habet rationem ponæ.

292. Ad prob. ant. dist. ma. Tridentinum
docet, peccatum originale cuique inesse physicè.
neg. ma. moraliter. conc. ma. & dist. sic mi. neg.
conseq. Etiam privatio non inesse physicè; quia
nihil est: ergo sufficit, inesse moraliter, qualiter
etiam inesse peccatum quodlibet aliud habituale,
atque etiam originale, ut dictum num. 268. Ad
id autem, quod Tridentinum dicit, peccatum ori-
ginale est cuique proprium. Resp. esse cuique
proprium ideo: quia, quod peccatum hoc sit
moraliter factum ab uno, est quid distinctum
ab eo, quod sit moraliter factum ab alio; quippe
est alia voluntas moraliter peccans in Paulo,
alia in Petro. Sicut, quando duorum pupillo-
rum, Petri, & Pauli nomine, agit unus tutor,
alia est moraliter actio Petri, alia Pauli.

Ad 1. confirm. neg. conseq. Calor etiam
formaliter expellit frigus, nec tamen istud stat in
privatione frigoris; nam expellere formaliter,
nihil aliud significat hic, quam expellere tan-
quam formam alteri expulso oponit; potest autem
forma opponi, vel contradictoriæ, sicut
opponitur sua negatione: & sic calor expellit
suam negationem: potest etiam opponi contraria,
& sic calor opponit suo contrario, scilicet
frigori, atque etiam expellit frigus tanquam
sum contrarium. Jam gratia quidem tan-
quam forma expellit, sicut physicè, peccatum,
atamen huic non contradictoriæ, sed contraria
opponit: atque adeò, peccatum non stat in
negatione, seu privatione gratiae. Idem debent
dicere adversarii de peccato actuali, quod etiam
expellit per gratiam, quia sit in privatione
gratiae. Sed de hoc plura, in tract. de grat.
factic. a num. 282. quando agimus de eo, an
gratia stare possit cum peccato, vide interim di-
cta num. 264. ubi hæc res aliquantè magis ex-
plicata est.

Ad 2. confirm. neg. conf. S. Anselmus ex-
plicandus est, sicut paulo post S. Thomam ex-
plicabimus, de peccato metonymicè tali, seu de
effectu peccati; idque ea etiam ex capite, quod
S. Anselmus statim addat: Quoniam & naturam
accusat spontanea, quam fecit in Adam, iustitia de-
fertio non est privatio gratiae; quia hanc natura non fecit, veram
potius eam passa est: sed est ipsa actio pecca-
tus, ita natura hominis exigat peccatum; sed
tantum, quod per Adami peccatum, accidentia-
liter factum, natura nostræ ita originale pecca-
tum sit conjunctum, ut non nascatur ulcus ho-
mo (exceptis semper Christo, ejusque sanctissima
Matre) non infectus peccato. In forma,
conc. ant. neg. conseq.

Quid sit peccatum originale, & an ab hominibus contrahatur.

plex est, unum accidentaliter tale, alterum sub-
stantialiter: & sic tantum accidentaliter sumus
naturæ filii iræ: quod tamen non ita intelligen-
dum est, quasi, sicut aqua exigit accidentale
frigus, ita natura hominis exigit peccatum; sed
tantum, quod per Adami peccatum, accidentia-
liter factum, natura nostræ ita originale pecca-
tum sit conjunctum, ut non nascatur ulcus ho-
mo (exceptis semper Christo, ejusque sanctissima
Matre) non infectus peccato. In forma,
conc. ant. neg. conseq.

ARTICULUS III.

Solvuntur Objectiones reliqua.

294. Ob. 6. contra 2. conclus. Ezechiel,
18. v. 20. dicitur: Filius non
portabit iniquitatem patris: ergo

ne infantes iniquitatem Adami. Confirm. 1.
Ad Rom. 5. v. 10. dicitur: Per inobedientiam unius
homini peccatores constituti sunt multi: ergo non
omnes. Confirm. 2. Rursus ibidem v. 15. dicitur,
gratiam Christi in plures abundatissime: ergo
non omnes homines peccaverunt; illi non
potuerunt gratia in plures abundatissime; quia tan-
tum abundavit in homines. Resp. neg. conseq.
Textus Ezechielis loquitur de peccatis aliorum
proxinorum parentum, quorum voluntati vo-
luntates filiorum non sunt alligatae: at omnium
voluntates filiorum sunt alligatae: at omnium
dein ibidem dicitur: v. 12. In quo omnes pecca-
verunt: ergo per multos intelliguntur omnes.
Ad 2. confirm. loco illius plures, in græco ha-
bent multos: & id etiam hic significat; unde
non fit hic comparatio cum prioribus multis,
sed tantum dicitur plures, ut intelligatur, non
esse restringam gratiam ad unum, sed esse exten-
sam ad multos, ut græcus textus habet.

295. Ob. 7. S. Paulus ad Rom. 5. v. 12. ait:
Per unum hominem peccatum in mundum intravit:
ergo non per generationem; alias intrasset per
duos. Confirm. 1. Idem Apollonus 2. Cor. 5. v.
10. dicit: Omnes nos manifestari oportet ante tri-
bunal Christi, ut referat unusquisque propria cor-
poris, prout gesit, sive bñnum, sive malum: atqui
infantes nihil gerunt: ergo nihil debent recipere.

Confirm. 2. Iherum S. Paulus ad Rom. 7.
v. 8. dicit sine lege enim peccatum mortuum erat:
ego autem vivebam sine lege aliquando: ergo ipse
non peccav. Confirm. 3. ex eodem ad Rom.
5. v. 14. Regnavit mors ab Adam usque ad Moysen,
etiam in eos, qui non peccaverunt in similitudi-
ni prevaricationis Ad: ergo aliqui in Adamo
non peccaverunt.

Resp. neg. conf. Generatio quidem per se
non est causa peccati, sed Adam generans, & hic
solus; nam, si Eva tantum peccasset, ejus pecca-
tum in nos transfusum non fuisset, ut expresse
doct. S. Thomas 1. 2. q. 91. a. 5. in corp. quia, ut
arguit S. Doctor, per unum hominem, non per
duos intravit peccatum. Sicut nec transfusum
fuisset peccatum alterius hominis, Adamo
posterioris; quia Adami solius voluntati alli-
gante erant voluntates nostræ. Addi Compo-
nus, quod, si Adam non esu pomi, sed alio pec-
cata peccasset, nos non contracturi fuisset
originales peccatum; & quod pactum illi co-
munioni alligatum fuerit. Si tamen post alia
peccata comedisset, tunc ij, qui postea essent
nati, peccatum hoc contrahirent.

296. Ad 1. confir. dist. min. infantes nihil
gererunt physicè, & voluntate physicè sua, conc.
min. nihil moraliter, aut voluntate moraliter sua.
neg. min. & conseq. S. August. ep. 107. ad Vi-
talem, & quidem inter duodecim sententias (quas
si Pelagiani admittant, nullum certamen amplius de
bac re futurum, ait) sententia octavâ, sic scribit:
Schism etiam parvulos secundum ea, que per cor-
pus gererunt, recepturos, vel bonum, vel malum:
gererunt autem non per seipso, sed per eos, qui
bus pro illis respondentibus, & renunciare diabolo
dicuntur, & credere in DEUM unde & ipsi,
dicti dixi, si in illa parva etate moriantur, utique
secundum eam, que per corpus gererunt, id est, tem-
pore, quo in corpore fuerunt, quando per corda,
cora gestantium, crediderunt, vel non credide-
runt, quando baptizati, vel non baptizati sunt, ...
judicantur. si autem, ut ait S. Doctor, parvuli po-
funt dici, agere, vel gerere aliquid, per voluntati-
vel actionem gentilium, quanquam magis per voluntatem Adami, cui utique eorum vo-
luntates magis alligatae fuerunt.

Alii dicunt, S. Paulum ibi tantum loqui de
adultis; hinc quæstio est inter doctores, an
infantes, ante baptismum mortui, sine compa-
ritur in extremo iudicio. Negant Durandus,
& Carsianus, quorum sententiam probabilem
aut Suarez in 1. 2. tr. 5. disp. 9. jec. 6. n. 4. at idem
Suarez, & Valsquez, putant, eos esse compari-
turos, & staturos quidem ex parte sinistra, sed
sententia illâ: Matth. 25. v. 41. Discedite à me
maledicti in ignem eternum, eos non esse tangendos;
cum tampona, quāna mala tentant, tantum re-
fatur contra adulteros. Cetero S. Thomas in 4. dis-
p. 47. q. 1. a. 3. quæstionib. 1. ad 3. ait: Pueri ante
perfectam etatem decedentes in iudicio compare-
bant, non autem, ut judicarentur, sed ut videant glo-
riam iudicis: ergo etiam possunt adesse mortui
ante baptismum, quin judicentur.

297. Ad Confirm. 2. Resp. cum Bellarm.
tom. 4. controv. 2. l. 4. c. 8. sine lege fuisse pecca-
tum mortuum, hoc est, non fuisse imputatum,
vel reputatum, sive non habitum pro peccato
ab hominibus, quamvis imputaretur a DEO: &
sic videretur explicare Apollonus ad Rom. 5. v. 12.
ubi ait: Usque ad legem enim peccatum erat in
mundo; peccatum autem non imputabatur; cum
textus non esset. Cornelius in hunc locum ad Rom. 5.
v. 13. ait, non reputatum fuisse peccatum, vel
valde modicè estimatum: unde per peccatum
mortuum potest intelligi, quia non curatum.
Quomodo autem Apollonus dicat, sive fine
lege, iterum variè explicatur. Alii id explicant
de tempore ante idem rationis, aliis de adoles-
centia, quo vixerit ex lege, & quasi sine lege:
sed hæc nihil contra nos. Alii aliter exponunt:
videatur Cornelius in hunc locum. In forma
neg. conseq. quia, et si fors Apollonus non cura-
verit peccatum, vel alii in ipso, aut in quocon-
que tandem sensu, ex his allatis, fuerit sine lege,
tamen contraxit peccatum originale, in anima
sua infusione in corpus: & postea etiam actu-
lier peccavit, ut ipse dolens non semel fatetur.

Ad 3. confirm. Apostolus non ait, eos omnino non, seu neque etiam originaliter peccasse, sed tantum ait, non peccasse in similitudinem, hoc est modo simili, quo Adam, sive, ut explicant auctores, non peccasse actualiter, & contra legem clarè cognitam, ut peccavit Adam: & hanc ratione non peccarunt infantes ante usum rationis.

298. Ob. 8. SS. PP. Clemens Alexandrinus l. 3. Strom. sub finem. Chrysostom. homil. 10. in ep. ad Rom. & aliis negant peccatum origine parvolorum: ergo non datur. Resp. neg. antec. nam primus tantum sic querit: Dicamus ergo nobis, ubi fornicatus est infans natus, vel quomodo sub Ade cecidit excrationem, qui nihil est operatus: & est incertum, an ex summa loquatur, an ex mente hereticorum obiectentis, qui supponens peccatum origine dari in infantibus, partim ex hoc supposito, partim ex eo, quod illi actualiter peccare non possent, inferebat, nuptias esse malas: adeoque & per haec verba tantum negabat actualiter peccatum in infantibus, atque ex hoc, quod non videtur, qua aliatione possent isti in excrationem Adae incidere, nisi per generationem, inferebat, quamvis male, malam esse generationem: quod non esset contra hanc conclusionem. Quod autem generatio propter eam mala non sit, nec illicita nuptia ostendetur. a. 300.

S. Chrysostomus, frattente legatur, tantum negat peccatum actualiter in parvulis, non originale; nam ibidem sic habet: Quid igitur hoc loco verbum hoc: Peccatores: significat? Nibi videatur tantum significare, quantum illud: supplicio abnoxii, ac mortis rei: ergo agnoscit in parvulis, quos peccatores dici fatur, aliquam culpam; quia sine hinc nemo supplicio abnoxius, aut reus est. Aliis autem locis citatis a Bellarmino tom. 4. contrac. 2. l. 4. o. 9. admittit idem S. Pater clarus, parvulos peccare: sic homil. ad neophytos ait: Vnde scilicet Christus: inventus nostrum chirographum paternum, quod scriptis Adam: ille initium induxit debiti: nos fecimus auxilios posterioribus peccatis: ubi per chirographum clarè intelligitur debitum, per peccatum respectu DEI contractum, quod cum dicatur nostrum, & tamen ab Adam scriptum, clarè innuitur, per Adami peccatum etiam nos reos, seu culpabilis factos: & defendit jam olim S. Chrysostomus S. Augustinus. l. 1. adversus Julianum c. 6. negans, cum à coépiscopis, & summō Pontifice recessisse: ubi etiam textum, modò ex S. Chrysostomo allatum, adducit prater complures alios. videatur Bellarm. loc. cit. Alii PP. autem, qui etiam ab hereticis quandoque obiectantur, vel loquuntur de peccatis actualibus, vel male citantur, aut ipsi aliorum scripta apocrypha, vel omnino perverba, adscribuntur &c.

299. Ob. 9. Christi iustitia non prodest non credentibus: ergo nec obest iniustitia Adami nisi facientibus. Confirm. Vel peccavimus, quando Adam peccavit, vel quando coepimus existere: neutrum potest dici: ergo prob. mihi, non potest dici primum; quia tunc omnino nondum existebamus, consequenter nec liberi eramus; cùm tamen libertas sit peccato essentialis. Neque potest dici posterius; quia tunc Adae peccatum jam præterit, & etiam nos non

statim habuimus libertatem pro primo instanti vita: ergo. Resp. neg. antec. Ceterè parvuli non credunt: & tamen ipsis vel maxime prodest justitia, vel meritum Christi, si eis per baptismum applicetur. Si dicas, parvulos credere per aliorum fidem, repono, eos etiam peccare per alienam voluntatem. Sed om. etiam antec. potest negari consequentia: quia est in potestate DEI, ratiōne, vel tale pactum, sub his, vel illis conditionibus inire.

Ad confirm. Resp. neg. mi. ad prob. neg. primum membrum; ad peccandum enim originaliter non requirebatur actualis existentia, aut actualis libertas: sed sufficiebat, ut nostra voluntates essent alligatae voluntati Adami, & sic peccatum nobis esset liberum, & voluntarium, non physicè, sed moraliter, scilicet in voluntate Adami moraliter nostra: sicut voluntas tutoris est moraliter voluntas pupilli. Unde, quia in voluntate Adami inclusi sumus, vel ei alligati, tunc cum ipso moraliter peccavimus. Attamen, ut est communis doctorum, tunc nequod maculam actualiter cogitramus; sed primum postea, quando in rerum natura extiimus, seu anima rationalis corpori infusa fuit. Hinc Auctores, qui in Beatissima Virgine admittunt debitum proximum contrahendi peccatum originale, dicunt, eam quidem in Adamo peccasse, sed in primo infanti, infusa gratia præstant, amacula actualiter contrahenda præstervatum fuisse: nos autem debitum proximum in immaculatissima Virgine negabimus, & solum remotum admitemus.

300. Ob. 10. Si generatio naturalis est conditio, inferens peccatum originale, tunc nuptiae sunt illicitae: sed hoc est fallum: ergo. Confirm. 1. sequeretur ex nostra sententia, quod DEUS, creans de novo animas, peccato infestas, peccaret: hoc dicere est blasphemia: ergo. Confirm. 2. Non peccat generans, nec generatus, nec DEUS: ergo nulla datur ratio, ut ait Julianus, per quam ingrediatur peccatum. Resp. diff. ma. Si generatio est conditio per se inferens peccatum, conc. ma. si tantum per accidentem. neg. ma. & conc. mi. neg. conseq. Facere aliquid, ex quo per se sequitur alterius peccatum, est malum; at non est malum, facere aliquid, ex quo tantum per accidentem sequitur malum, quando quis uitio suo ad actionem, per se sequitur ex generatione peccatum; quia etiam generatio sufficit in statu iustitiae originis, ut recte docet S. August. l. 14. de civit. DEI. c. 2. 4. & 26. Cogitatur itaque à parentibus natura corrupta, sed causa corruptionis pertinet ad primum hominem: parentes autem immediate tantum pertinuerunt illam corruptionem, seu peccatum originale.

301. Ad 1. confirm. neg. ma. Etiam creationis anima est tantum per accidentem conjuncta cum peccato, & DEUS creans animas, mox insciendas, uitio jure suo: quia, utpote gubernator universalis, debet providere bono universal, ne deficit genus humanum. ita S. Thomas l. 2. q. 83. a. 1. ad 5. ubi ita ait: Dicendum, quod bonum commune preferat bono singulari: unde DEUS, secundum suam sapientiam, non pretermittit universalem ordinem rerum, qui est, ut tali corpori talis anima infundatur, ut vitetur singularis in-

infelix huius anime, prefertim, cum natura anime hoc habeat, ut esse non incipiat, nisi in corpore, ut in prima habitat est. Melius est autem ei sic esse secundum naturam, quam nullo modo esse, prefertim, cum possit per gratiam damnationem evadere. Hac S. Thomas.

Ex quo textu obiter etiam respondetur iis, qui dicunt, prolem in peccato natam non debere grates parentibus; coquid melius ipsi suis non nasci; negat enim id S. Doctor hoc loco. Verum quidem est, praefare, non esse, quam DEUM offendere: supposita tamen offendia, optabilis est, aliquando conservari peccatum, & in eo maculam perseverare cum spe felicitatis æternæ, & aliorum bonorum.

Ad 2. confir. Resp. non peccare generantem; quia hic potest esse justus, & iuste officio suo fungi: attamen, ut recte S. Augustinus, sicut granum fine palea generat triticum cum palea: ita homo fine peccato, generat hominem cum peccato; peccat autem tunc generatus, vel potius, jam cum, & in Adamo peccavit, non personaliter, sed originaliter: nunc autem maculam actu contrahit:

302. Ob. 11. Peccatum originale non est dictum, aut factum, aut concupitum: ergo non est peccatum. Confirm. Peccatum hoc iuxta nos est vitium naturale: ergo deberet attribui DEO conditori naturæ. Resp. 1. om. antec. neg. conf. Definitio illa est peccati actualis, non originalis. Resp. 2. neg. antec. est enim physique factum Adami, scilicet concupiscentia prohibita, moraliter factum nostrum. Quarierunt tamen adhuc inter auctores salva fide, an cum aliis peccatis, actualiter a nobis committi, conveniat peccatum originale, prout à nobis factum est, univocè, at tantum analogè, de quo videtur Tannerum tom. 2. disp. 4. q. 7. dub. i. n. 13. qui putat, analogè tantum convenire, coquid ratio voluntarii non eodem modo conveniat originali, ac actuali: alii centent oppositum.

Ad confirm. Resp. vocem naturale plures habere significaciones. Aliquando significat per se connexum cum natura rei: sic autem peccatum originale non est naturale; quia natura potuit esse sine peccato absque miraculo. Aliquando significat, non supernaturale: & sic peccatum hoc est naturale. Aliquando significat, id, cuius natura est capax: & sic Apostolus ad Ephes. 2. v. 3. ait: Eramus naturæ filii ire. Hinc sub distinctione omittit antec. neg. conseq. quia, quod tantum per accidentem convenit naturæ, & cuius tantum quomodo cunque natura est capax, id DEO tribui non potest. Nec dicas, potius demoni, tanquam conditori, attribuendas animas peccato feedatas, quam DEO; nam, cum per accidentem tantum, ratione circumstantiarum, ad quas non DEUS, sed Adam physice, & postea moraliter determinarunt, feedatae sint, potuerunt à DEO produci. Nec iterum dicas, hac ratione DEUM producere animas, ut easdem moniti subjiciant; non enim eas illo modo producit in hunc finem, sed tantum producit illas, quæ voluntate aliena peccando, se illi subjecerunt.

303. Ob. 12. Peccatum habet sedem in anima, non in corpore: anima autem non trahitur ab Adamo per generationem, sed producitur ab DEO creative: ergo non potest anima ab R.P. Ant. Mayr. Theol. Tom. I.

ARTICULUS IV.

An B. Virgo contraxerit peccatum originale, vel saltē habuerit debitum, illud contrabendi.

304. UT ex hucusque dictis colligatur,

peccatum originale non est macula aliqua physica, sed moralis; nec tantum moralis in eo sensu, quod maculatum reddat moraliter minus estimabilem, sicut e. g. ignorancia, sed quod cum reddat vere culpabilem, & peccatum dignum. Unde etiam non est tantum poena; (nam una poena non punitur altera), sicut tamē peccatum originale punitur variis penis, de quibus inferius) sed est vere culpa, non actualis, sed habitualis, atque etiam habitualis aversio DEO: immo à S. Ignatio Mattheo epist. ad Trallianos vocatur antiqua impietas; nam tunc medium de Christo Domino sic scribit: Ut nos sanguine suo mandaret ab antiqua impietate, & vitam nobis prestare, incipientibus nobis jam perire pro malitia, que erat in nobis. Cumque hoc peccatum privet hominem gratia sanctificante, est magis quovis venialis, ut advenit Suarez in 1. 2. tr. 5. disp. 9. de pecc. orig. sec. 2. num. 34. quanquam veniale secundum K quid